ПРОЄКТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА (ЛОГОПЕДІЯ)»

Початкового рівня вищої освіти (короткий цикл)
на здобуття освітнього ступеня молодший бакалавр
зі спеціальності 016 Спеціальна освіта
за спеціалізацією 016.01 Логопедія
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ
РАДОЮ ІДГУ
Голова вченої ради
_____ Я.В. Кічук
(протокол № __ від _____2022 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01 вересня 2022 р.
Ректор _____ Я.В. Кічук
(наказ № __ від _____2022 р.)

Ізмаїл – 2022

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

1. Рада з якості вищої освіти ІДГУ

протокол № ___ від _____ 2022 р.

Голова ради з якості вищої освіти ІДГУ _____ Кольцун Н.М.

2. Вчена рада педагогічного факультету

протокол № ___ від _____ 2022 р.

Голова вченої ради педагогічного факультету _____ Кічук Н.В.

3. Рада з якості вищої освіти педагогічного факультету

протокол № ___ від _____ 2022 р.

Голова ради з якості вищої освіти педагогічного факультету _____ Сич Ю.І.

4. Кафедра загальної педагогіки і спеціальної освіти

протокол № ___ від _____ 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Звєкова В.К.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Керівник проєктної групи:

Боднар Наталя Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки і спеціальної освіти Ізмаїльського державного гуманітарного університету

Члени проєктної групи:

Холостенко Юлія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки і спеціальної освіти Ізмаїльського державного гуманітарного університету

Каплієнко Анастасія Іванівна – викладач кафедри загальної педагогіки і спеціальної освіти Ізмаїльського державного гуманітарного університету

Інформація про зовнішню апробацію:

Рецензенти:

Дімітров Валерій Андрійович – директор КНП «Одеський обласний центр комплексної реабілітації осіб з інвалідністю в м. Болград Одеської обласної ради»

Свєтік Маріанна Іванівна – директорка Комунального закладу «Утконосівська спеціальна школа Одеської обласної ради»

Талмач Юлія Борисівна – директорка Комунального закладу «Ізмаїльська спеціалізована загальноосвітня школа № 5 І-ІІ ст.»

1. Профіль освітньо-професійної програми «Спеціальна освіта (логопедія)» зі спеціальності 016 Спеціальна освіта за спеціалізацією 016.01 Логопедія

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Ізмаїльський державний гуманітарний університет Педагогічний факультет Кафедра загальної педагогіки і спеціальної освіти
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Молодший бакалавр Кваліфікація: молодший бакалавр зі спеціальної освіти за спеціалізацією «Логопедія»
Офіційна назва освітньої програми	Спеціальна освіта (логопедія)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом молодшого бакалавра, одиничний, 120 кредитів ECTS, термін навчання 1 рік 10 місяців
Наявність акредитації	Заплановано у 2023 році
Цикл/рівень	НРК України - 5 рівень, FQ-EHEA – короткий цикл, EQF-LLL –5 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2024 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	**http://www.idgu.edu.ua/ects**
2 – Мета освітньої програми	
Формування та розвиток базових і професійних компетентностей, що спрямовані на оволодіння здобувачем вищої освіти теоретичних знань, умінь і навичок для успішного виконання професійних обов’язків у галузі спеціальної освіти (логопедії). Забезпечення підготовки фахівців до розвитку, навчання і виховання дітей з мовленнєвими порушеннями, здатних розв’язувати складні спеціалізовані завдання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов із застосовуванням теорії і методики виховання дітей з тяжкими порушеннями мовлення.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	01 Освіта / Педагогіка, 016 Спеціальна освіта, 016.01 – логопедія *Предметна область:* система знань і вмінь про навчання і виховання осіб з особливими освітніми потребами (порушенням мовлення), методи попередження, виявлення їх усунення засобами спеціального навчання й виховання. *Об’єкти вивчення:* навчання і виховання осіб з особливими освітніми потребами (порушеннями мовлення), способи організації ефективної взаємодії учасників освітнього процесу, що зумовлені закономірностями та особливостями змісту

	спеціального навчання. *Теоретичний зміст предметної області:* поняття, категорії, термінологія, концепції в галузі спеціальної освіти, принципи їх використання, методи спеціальної педагогіки та спеціальної психології. *Методи, методики та технології*: загальнонаукові, психолого-педагогічні (теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольно-оцінювальні), пояснювально-ілюстративні, частко-во-пошукові, дослідницькі, індуктивно-дедуктивні, технічні способи організації корекційного освітнього процесу дітей з порушенням мовлення.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Ґрунтовне засвоєння навчальних дисциплін із широким застосуванням практичної підготовки, що зумовлено закономірностями та особливостями спеціальної освіти. *Ключові слова:* спеціальна освіта, логопедія, особи з порушенням психофізичного розвитку, особи з порушенням мовлення, особи з особливими освітніми потребами, корекційно-логопедичний процес, навчально-виховний процес, корекційно-розвивальний процес, супровід осіб із порушенням психофізичного розвитку (зокрема мовленнєвого).
Особливості програми	Програма спрямована на підготовку фахівців спеціальної освіти, розвиток загальних і фахових компетенцій у ході навчальної та виробничої практик. В освітньому процесі використовуються інноваційні психолого-педагогічні технології, системний підхід в опануванні змісту професійно-зорієнтованих навчальних дисциплін.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Молодший бакалавр зі спеціальної освіти може працевлаштуватися в заклади освіти для роботи з дітьми з мовленнєвими порушеннями та обіймати такі первинні посади згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»: 3330 – асистент вчителя-дефектолога, асистент вихователя, асистент вчителя спеціальної освіти, асистент вчителя-логопеда.
Подальше навчання	Здобуття освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання; реалізація індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти; забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності; поєднання теоретичного навчання з практичною спрямованістю підготовки фахівців. Освітній процес здійснюється за такими формами: лекція, практичні та семінарські заняття, диспути, семінари, круглі столи, майстер-класи, конференції, ділові ігри, виконання індивідуальних

	науково-дослідних завдань, самостійної роботи на основі електронних освітніх ресурсів, розміщених на платформах Moodle, Google Suite for Education, консультацій викладачів.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та традиційною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, незараховано). Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти включає вхідний, поточний, проміжний, підсумковий, семестровий, відстрочений, ректорський контроль знань та підсумкову атестацію.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти в процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів логопедії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	**ЗК-1.** Здатність реалізовувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. **ЗК-2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. **ЗК-3.** Здатність до співпраці і взаємодії в команді. **ЗК-4.** Здатність до самокритики і сприймання конструктивної критики. **ЗК-5.** Здатність приймати рішення і діяти відповідно до морально-етичних і правових норм. **ЗК-6.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. **ЗК-7.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК-8.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. **ЗК-9.** Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. **ЗК-10.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	**СК-1.** Здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, учень щодо виховання і навчання осіб з особливими потребами. **СК-2.** Здатність до застосування психолого-педагогічних та фахових знань. **СК-3.** Здатність удосконалювати власну професійну діяльність.

	СК-4. Здатність супроводжувати навчально-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку в інклюзивних та інтегрованих закладах освіти. **СК-5.** Вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації в професійних цілях, продумано й виважено будувати процес корекційно-педагогічного супроводу. **СК-6.** Вміння планувати, організовувати і результативно здійснювати корекційно-педагогічний процес в закладах освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей. **СК-7.** Здатність до застосування сучасних знань про особливості розвитку дитини як суб'єкта освітньо-корекційного процесу. **СК-8.** Здатність до застосування професійних медико-біологічних знань і практичних умінь і навичок, що виступають теоретичними основами побудови змісту освітньо-корекційного процесу. **СК-9.** Здатність організовувати інклюзивний дитячий колектив, створювати в ньому умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої суспільної інтеграції. **СК-10.** Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення та саморозвитку. **СК-11.** Здатність до знаходження творчих рішень та вміння застосовувати їх на практиці.

7 – Програмні результати навчання

РН1. Знати першооснови анатомії, фізіології, патології дітей з основами валеології; здатний застосовувати елементи теоретично-прикладної підготовки в професійній діяльності.

РН2. Володіти елементами медико-біологічних знань при вирішенні навчально-виховних завдань освітнього середовища для дітей з особливими потребами.

РН3. Знати сучасні методи діагностики психічного і фізичного розвитку й індивідуально-типологічних відмінностей дітей з особливими освітніми потребами.

РН4. Володіти знаннями основ сучасної спеціальної педагогіки та сучасних здоров'язбережувальних технологій в особливому освітньому просторі.

РН5. Володіти теоретичними основами сучасних технологій навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами.

РН6. Знати технологію педагогічного супроводу здобувачів освіти з порушеннями мовлення в освітньому процесі закладів освіти.

РН7. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку в нормі, особливості розвитку дітей з порушеннями мовлення, індивідуальні відмінності дітей з особливими потребами.

РН8. Вміти здійснити консультативну допомогу в навчанні і вихованні дітей з порушеннями мовлення з урахуванням їхніх психофізіологічних і вікових особливостей.

РН9. Вміти допомагати педагогам і батькам у психолого-педагогічній реабілітації й забезпеченні освітніх потреб дітей з порушеннями мовлення.

РН10. Вміти проводити психодіагностику дітей з порушеннями мовлення; організовувати корекційно-реабілітаційну роботу в особливому освітньому середовищі.

РН11. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку в нормі, особливості розвитку дітей з порушеннями розвитку, індивідуальні відмінності дітей з особливими потребами.

РН12. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з

мовленнєвими порушеннями. **РН13.** Сприяти соціальній адаптації осіб з мовленнєвими порушеннями. **РН14.** Здатний вчитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції. **РН15.** Здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів; створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню учнів з особливими потребами.	
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Проєктна група спеціальності складається з трьох науково-педагогічних працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи і мають науковий ступінь та вчене звання. Науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес, мають достатній стаж науково-педагогічної діяльності та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті 38 чинних Ліцензійних умов. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники щоп'ять років проходять стажування, навчаються на курсах підвищення кваліфікації тощо.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями для проведення освітнього процесу становить понад 2,4 $м^2$ на одного здобувача освіти. Забезпеченість навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням становить не менше ніж 30%. Здобувачі вищої освіти, які цього потребують, забезпечені гуртожитком на 100%. Соціально-побутова інфраструктура: бібліотека, в тому числі читальна зала; пункти харчування (їдальня та два буфети); актові зали; спортивні зали та спортивні майданчики; студентський палац (клуб); медичний пункт. Здобувачі вищої освіти забезпечені комп'ютерними робочими місцями (комп'ютерна техніка із строком експлуатації не більше восьми років), лабораторіями, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання освітнього процесу.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді понад 4 найменування. Доступ до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня / освітньо-наукова / видавнича / атестаційна (наукових працівників) діяльність, зразки документів про освіту, умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація). Наявність сторінки на офіційному веб-сайті закладу освіти англійською мовою, на якому розміщена основна інформація про діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітні / освітньо-наукові програми, зразки документів про освіту), правила прийому іноземців та осіб без громадянства, умови навчання та

	проживання іноземців та осіб без громадянства, контактна інформація (у разі започаткування або провадження підготовки іноземців та осіб без громадянства). Наявність електронних освітніх ресурсів на основі платформ дистанційного навчання MOODLE та Google Suite for Education, автоматизованої системи управління освітнім процесом. Навчально-методичне забезпечення: опис освітньої програми, начальний план, робочі програми навчальних дисциплін, навчальні матеріали з кожної дисципліни навчального плану, програми практичної підготовки, методичні матеріали для проведення атестації здобувачів вищої освіти.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між ІДГУ та закладами вищої освіти України: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини та ін..
Міжнародна кредитна мобільність	Угоди щодо академічного обміну та проведення навчальних практик з Галацьким університетом «Дунеря де Жос» (Universitatea Dunarea de Jos din Galaţi, Румунія), Кишинівським педагогічним університетом імені І. Крянге (Universitatea Pedagogică de Stat «Ion Creangă», Республіка Молдова).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачено

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми «Спеціальна освіта (логопедія)» та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
Теоретична підготовка			
ОК 1	Основи філософських знань	3	Залік
ОК 2	Українська мова	3	Залік
ОК 3	Основи академічного письма	3	Залік
ОК 4	Україна в європейській історії та культурі	3	Залік
ОК 5	Інформаційно-комунікаційні технології за професійним спрямуванням	3	Залік
ОК 6	Англійська мова	7	Залік, залік, екзамен
ОК 7	Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень	4	Залік
ОК 8	Анатомія, фізіологія, патологія дітей з основами валеології	4	Екзамен
ОК 9	Психологія	5	Екзамен
ОК 10	Педагогіка	5	Екзамен
ОК 11	Основи спеціальної психології, патопсихології та психотерапія	4	Екзамен
ОК 12	Основи інклюзивної освіти	4	Залік
ОК 13	Мовленнєві та сенсорні системи та їх порушення	3	Залік
ОК 14	Дитяча психологія	4	Екзамен
ОК 15	Спеціальна педагогіка	4	Екзамен
ОК 16	Основи логопедії	5	Екзамен
ОК 17	Основи методики логопедичної роботи з логоритмікою	4	Екзамен
ОК 18	Логопедичний практикум	3	Екзамен
ОК 19	Теорія і методика виховання дітей з тяжкими мовленнєвими порушеннями	4	Екзамен
ОК 20	Курсова робота зі спеціальної педагогіки	1	Захист
ОК 21	Навчальна практика	6	Захист
ОК 22	Виробнича практика	6	Захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		**88**	
Вибіркові компоненти ОП			
Загальний обсяг вибіркових компонент*:		**32**	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ		**120**	

* Переліки дисциплін вільного вибору студентів щорічно затверджуються рішеннями вчених рад університету та факультетів і розміщуються на офіційному веб-сайті університету.

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

Див. Додаток 1.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти на здобуття освітнього ступеня молодший бакалавр зі спеціальності 016 Спеціальна освіта за спеціалізацією 016.01 Логопедія здійснюється у формі складання:

1) атестаційного екзамену зі спеціальної педагогіки та психології;
2) атестаційного екзамену з основ логопедії.

Підсумкова атестація завершується видачею документу встановленого зразка про присудження освітнього ступеня молодшого бакалавра з присвоєнням освітньої кваліфікації: молодший бакалавр зі спеціальної освіти за спеціалізацією «Логопедія».

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22
ІК							•				•	•			•	•	•		•		•	•
ЗК-1	•			•								•			•				•			
ЗК-2	•		•	•	•			•	•	•	•	•			•							•
ЗК-3							•												•		•	•
ЗК-4																				•	•	•
ЗК-5			•	•			•					•			•				•		•	•
ЗК-6	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК-7			•		•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК-8		•	•				•								•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК-9			•		•		•		•	•	•				•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК-10					•	•																
СК-1							•					•			•				•		•	•
СК-2							•		•	•	•			•	•				•	•	•	•
СК-3		•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
СК-4							•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	•		•	•
СК-5					•		•								•		•		•	•	•	•
СК-6							•								•				•		•	•
СК-7							•	•	•	•	•	•	•	•	•				•	•	•	•
СК-8								•			•	•	•		•					•	•	•
СК-9																						
СК-10	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•
СК-11															•		•		•		•	•

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22
РН1							•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
РН2							•	•				•	•		•				•		•	•
РН3							•	•	•		•		•	•					•	•		
РН4							•					•			•		•			•	•	•
РН5							•					•			•		•		•	•	•	•
РН6							•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•
РН7												•			•		•		•		•	•
РН8					•		•					•			•	•	•	•	•		•	•
РН9							•		•	•	•	•		•	•		•		•		•	•
РН10												•			•						•	•
РН11							•	•	•		•		•	•					•	•	•	•
РН12									•	•	•				•		•		•		•	•
РН13												•			•		•		•		•	•
РН14		•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•
РН15	•		•	•			•		•	•	•	•		•	•		•		•	•	•	•
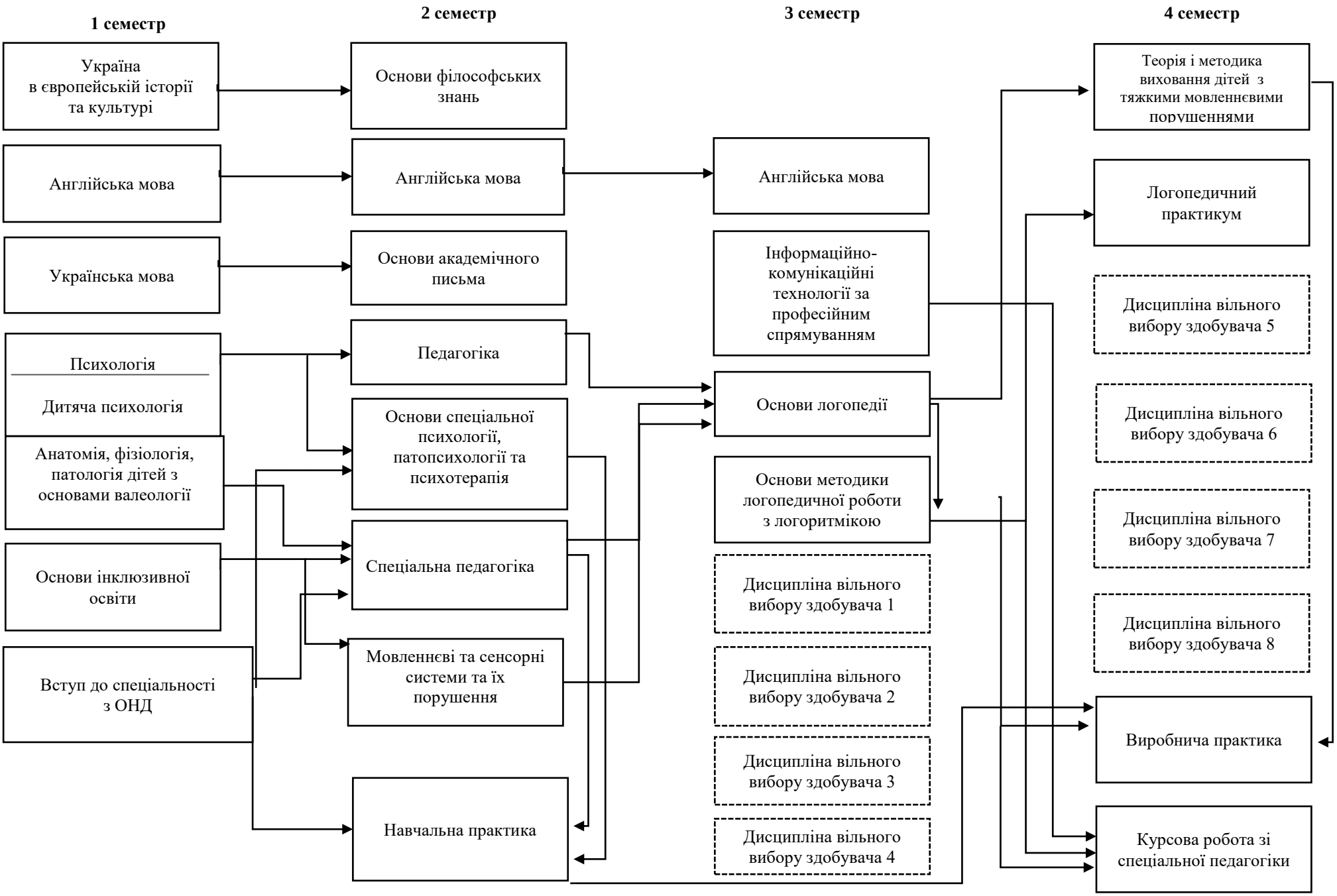
2.2. Структурно-логічна схема ОПП (Додаток 1)